

Twee jongedames helpen in de zomervakantie van 1966 met het plukken van bonen in Koudekerke op Walcheren.
Foto Jacqueline Midavaine/Beeldbank Zeeland Recordnr. FO094632

Volgende keer: Mijn favoriete juf of meester

We hebben er allemaal wel een: een favoriete juf of meester. Iemand die je je leven lang niet meer vergeet.

Omdat de leerkracht er precies was op het moment dat je het nodig had, dat prachtige versje in je poëzie-album schreef of zó mooi kon vertellen dat je er ademloos naar kon luisteren. Op de kleuterschool, de lagere school of misschien wel de voortgezette opleiding. Daarover gaat ons volgende nummer! We zijn benieuwd naar de verhalen van onze lezers. Herinneringen aan de vaardigheden die je zijn bijgebracht, de eerste belangrijke adviezen voor je verdere leven of misschien wel een stille, onmogelijke verliefdheid. Stuur jouw herinneringen — het liefst met foto — aan Redactie Zeeuws Weerzien, Postbus 33, 4350 AA Veere of redactie@zeeuwsweerzien.nl

Zinderend zomeren in 't stro

Handen uit de mouwen tijdens de zomervakantie. We deden het met graagte. Kersen plukken, vakken vullen, strandwacht spelen, kranten bezorgen. Een centje bijverdienen om de bloemetjes buiten te kunnen zetten. We zomeren terug, met het zweet op ons voorhoofd.

door Jan van Damme

Het gaat om het wonder van de weken dat de zon hoog aan de hemel staat en het gros van vakantievierend Zeeland alleen aan zon en zee denkt. Precies in die weken liep ik jarenlang achter de balenpers aan. Dat zat zo. Mijn vader en mijn broer kochten elke winter en elk voorjaar bij een groot aantal boeren stro op. Meteen nadat de combine de tarwe had geoogst, rukten we met tractoren, de balenpers, vrachtwagens en platte karren uit om de gedorstte strohalmen te verwerken en op te laden. Tegenwoordig is dat werk grotendeels of zelfs helemaal

gemechaniseerd, met grote balenpersen en verreikers die de balen moeiteloos opstapelen.

Eind jaren zestig was dat nog niet het geval. En daarmee komt mijn vakantiewerk in zicht. Als zoontje en broertje had ik niet bar veel keus. Ik had vrij van school en werd zonder meer geacht een stevige helpende hand toe te steken. Zo belandde ik als tienjarige op een Fordson Major, een heerlijk knorrend, naar

dieselolie en smeervet ruikend trekpaard. De rechtopstaande, rokende uitlaat boezemde ontzag in. Natuurlijk hoopte ik, nee, wist ik zeker, dat mijn blauwe Ford bewondering zou oogsten van al het strandvolk dat met badlakens in de aanslag langs mijn akker naar het strand trok. Ze wuifden en joelden wel eens, ik zwaaide terug.

Lijntrekker
De scherpste herinnering heb ik

aan mijn taak als lijntrekker. Dat moet ik even uitleggen. Het was nog de tijd dat een balenpers pakketjes stro van zo'n twintig tot vijftientig kilo produceerde. Die kwamen in lange banen in het door de combine uitgezette spoor te liggen. Mijn taak was het om de strobalen met een strohaak in lange rechte lijnen te trekken, zodat de laders hun vrachtwagens in een mooi tempo konden laden.

Ijzeren strohaak
Voor mijn werk had ik een ijzeren strohaak die ik in het pakket stro kon slaan om die dan vervolgens in lijn te trekken. Aan het eind van de zomer stond het eelt op mijn handen.

Nu u me ernaar vraagt: ik hoor de stoppels onder mijn voeten kraken, snuif de geur van vers geperst stro, hoor de stabiele ronk van de Fordson en het geknetter van het motortje van de stroladder. En geniet van de herinnering aan de lange lijnen met systematisch gerangschikte strobalen. De akker die van een wuivend graanveld verandert in een met blokken stro versierd uitzicht is er nog altijd.

Een jonge helper fier aan het stuur van een trekker, een heerlijk knorrend, naar dieselolie en smeervet ruikend trekpaard.
Privécollectie Jan van Damme

(Advertenties)

Ontdek Zeeland door de ogen van een échte Zeeuw!
Geniet van alles wat Zeeland bijzonder maakt.

► www.tourdezeeland.nl

TENTOONSTELLING

Maurits van Nassau
1567 - 1625
info.museumhetbolwerk.nl

Leidster op een
kinderkamp

Pagina 5

Schuiven met
schoenendozen

Pagina 11

Nagelpijn door
de zwarte bessen

Pagina 13

DANIEL DE BLIECK

Een Zeeuwse meester uit de Gouden Eeuw

TE ZIEN T/M 15 NOVEMBER 2026

STADHUIS
MUSEUM
ZIERIKZEE

Meelstraat 6-8 4301 EC Zierikzee

www.stadhuismuseum.nl

T: 0111 454464

zorgt in zeeland
SVRZ

www.svrz.nl

“Mijn werk en ervaring in Indonesië hebben een onuitwisbare indruk achtergelaten”

Bij SVRZ weten we dat u nog steeds dezelfde persoon bent als vroeger. Daar passen we onze zorg op aan, zodat u kunt zijn wie u bent.

Jezelf zijn bij SVRZ

Lees hier het verhaal van mevrouw Sickens-de Wal-Dijkstra.

Je zoekt een plek om in alle rust afscheid te nemen
Liefdevol en aandachtig
Je zoekt een ruimte waar je je fijn voelt
Waar samen zijn intiem en eigen is
Geen tijdsdruk
Geen haast
De juiste muziek
Foto's vertellen het verhaal van leven en liefde

Je zoekt ruimte
Letterlijk en figuurlijk
Om los te laten
En om te leren hoe
Opnieuw
Vast te houden

Monuta
Adrienne Klein

Uitvaartcentrum De Voorzorg, Industrieweg 20 in Vlissingen

Uitvaartcentrum Adagio, Buitenhovelaan 1 in Middelburg

ZEEUWS
Weerzien

Zeeuwse ALMANAK

Op staande voet

Vakantiewerk. Het eerste deel van dat woord viel beter in de smaak dan het tweede. Maar alle vriendinnetjes deden het. Want je had wel genoeg vakantie, maar niet genoeg geld. Dus gingen we in de zomer-vakantie zomerkoninkjes plukken. In speciale mandjes, voorzichtig, ze mogen niet stuk. De grond was laag, de zon warm en de mandjes diep. Maar de aardbeien smaaken heerlijk. En de plukster lustte dat fruit graag, zeker met basterdsuiker. Die werd in een plasticzakje in de broekzak gedaan, en regelmatig verduwen een aardbei in de suiker en dan in de mond. Tot de boer het zag en haar na een paar keer waarschuwen op staande voet ontsloeg. Toen ze na haar schooltijd wél leuk werk kreeg, kon ze van de verdiensten op vakantie. Met veel baantjes. Alleen trok ze die in het zwembad.

Colofon

Zeeuws Weerzien is een gratis krant vol verhalen over het Zeeland van de vorige eeuw. Om zelf te lezen, maar vooral als aansporing om samen met anderen herinneringen op te halen en zo interactie te bevorderen. De krant verschijnt 4 x per jaar in een oplage van 40.000 exemplaren en wordt verspreid in heel Zeeland: in Zeeuwse bibliotheken, zorg- en welzijnsinstellingen, gemeentehuizen, musea, boekhandels, huisartspraktijken en bij diverse lokale ondernemers zoals supermarkten. Een actueel overzicht van distributiepunten evenals een digitale versie van de krant, treft u aan op onze website Zeeuwsweezien.nl.

Uitgever
Stichting Zeeuws Weerzien:
Postbus 33, 4350 AA Veere;
zeeuwsweezien.nl; secretariaat@zeeuwsweezien.nl

Redactie
Peter de Jonge (hoofdredacteur), Margreeth Ernens (website, eind-redactie), Peter Blom (Zeeuws Archief), Johanna Brouwer, Jan van Damme, Jan Dirk van Scheyen, Wim van Gorsel (ZB|Bibliotheek van Zeeland), Mieke van der Jagt, Louis Kesteloo (puzzel), Albert Kort, Jopie Meerman-Ottevanger, Danker Jan Orel (cartoon), Ali Pankow, Willem Staat, Peter Verdurmen, Rinus Willemsen (column).

Vormgeving
Leo Minnaard

Illustratie voorpagina
Doeken van Yan,
Maryanne van Winden
Advertentieverkoop
Origin Marketing, Ivo van der Velde: advertieren@zeeuwsweezien.nl
Distributie
Tryuus Sepers:
distributie@zeeuwsweezien.nl
Leesbijeinkomsten
Rina Ceva
leesteams@zeeuwsweezien.nl
Projectcoördinatie
Hanneke de Vroe
redactie@zeeuwsweezien.nl

Bij het samenstellen van deze krant is met zorg getracht alle rechthebbenden m.b.t. beeld- en archiefmateriaal te achterhalen. Mochten personen of instanties desondanks van mening zijn dat (foto) rechten zijn geschonden, dan kunnen zij zich wenden tot de redactie via redactie@zeeuwsweezien.nl

Verdwenen beroepen: Buffetbediende

Een kijkje in de keuken van de ‘Breskensse boot’

Van sommige vakantiebaantjes weet je dat ze nooit meer terug komen. Dat is het geval met het baantje van Philippe van Steenhove (1960), die in 1978 vakantiewerk deed op de veerboot tussen Vlissingen en Breskens. Die werd op Walcheren de ‘Breskensse boot’ genoemd en in Zeeuws-Vlaanderen gewoon ‘de bôôt’

door Wim van Gorsel

Na de voltooiing van de Westerscheldetunnel bleef de veerverbinding als fiets-voetveer weliswaar in stand, maar op de inmiddels door de BBA geëxploiteerde dienst was geen plaats voor een buffet waar de klanten een consumptie konden kopen. Menig Zeeuw verlangt nog steeds terug naar dit ritueel. De West-Vlaming Van Steenhove kwam via-via aan een tijdelijk baantje als verkoper op de boot. Naast koffie en thee verkocht hij ook limonade, kroketten, frikandellen, erwtensoep (met of zonder worst), snoepgoed, sigaretten en (in de zomer) broodjes haring.

Restjes limonade

Philippe: „Het probleem was dat degene die het buffet uitbaatte de vaste medewerkers een heel laag basissalaris betaalde. Daarvan werden de klanten een beetje de dupe. Om zo veel mogelijk winst te maken op de inkoop — en op die manier hun karige salaris wat aan te vullen — werden de bootreizigers regelmatig op allerlei manieren afgezet. Zo werd de koffie bijvoorbeeld via een bepaalde techniek aangelengd met water, werd de worst

Vlissingen-Breskens, buffet op veerboot prinses Irene, ca. 1970. | Bron: ZB, Beeldbank Zeeland, nr. 44308

in de soep soms gehalveerd en werden de restjes limonade die kinderen in blikjes hadden laten staan weer opnieuw verkocht.” Ook met de prijzen van de consumpties werd soms gesjoemeld. Philippe: „Als er een bus Belgen aankwam werd de prijs van een kop erwtensoep bijvoorbeeld ineens verhoogd van fl. 2,50 naar fl. 3,50. Dat gebeurde trouwens ook met broodjes haring. De Belgen kochten die toch wel, want zij zijn dol op vis. Op een gegeven moment leerde je ook je vaste klantjes kennen. Zo hadden we na 17.00 uur altijd de ‘Scheldereisjes’.

Dat waren Schelde-werknemers uit Zeeuws-Vlaanderen die dan weer naar huis gingen. Die moesten altijd een pilsje en een frikandel hebben. Vaste prik.” Hoewel Philippe van Steenhove eigenlijk zes weken zou blijven kwam er na vier weken al een eind aan zijn vakantiebaantje. „Op een gegeven moment moest er na een technisch mankement een boot uit de vaart worden genomen en kwamen de vaste mensen daarvan naar onze boot. Daardoor hadden we daarna eigenlijk te veel personeel aan boord.” Van Steenhove werd als vakantiekraacht daarom overbodig en

zijn baas zocht een reden om van hem af te komen. „Op een gegeven moment vroeg hij me of ik niet eens naar de kapper wilde gaan om mijn haren te korten. Ook zou ik voortaan een nettere broek en blouse moeten aantrekken. Ik antwoordde hem dat ik me dat van dat karige salaris niet kon veroorloven. ‘Dan ga je maar van de boot af’, riep hij me daarna toe.

Banden lek

Een collega die de scene had opgevangen fluisterde me vervolgens toe dat hij het adres van de baas wist. „Steek je gewoon zijn banden lek, joh.”

Danker Jan Orel

Westkappelse meisjes deden in het verleden geen vakantiewerk. In de vooroorlogse jaren gingen de meeste kinderen van een dorp niet naar een middelbare school. Een uitzondering vormden de kinderen van de dominee, de huisarts en de burgemeester. Deze twee Westkappelse dames gingen na de lagere school meteen aan het werk, in de huishouding of op het land waar veel arbeid nog met de hand werd gedaan. De foto is waarschijnlijk in het begin van de oorlog, of net ervoor, genomen. Rechts Pieterella Minderhoud.
Foto: Neeltje (Flipse) - Roelse

Vakantiewerk... (zucht)

Aan privacy deed de bank toen nog niet

Als je zus je aan een vakantiebaantje kan helpen is dat mooi meegenomen. Leo Minnaard (64) uit Middelburg werkte als Havo-scholier drie zomers op de administratie van de Zeeuwse Bonds-spaarbank in Middelburg, de latere Verenigde Spaarbank (VSB). „Mijn zus vroeg gewoon aan haar chef of dat kon. Die zei: ‘Laat maar komen’. En zo kwam ik als 16-jarige binnen op het kantoor aan de Vlasmarkt, er gingen geen onderzoeken aan vooraf of zo.”

door Margreeth Ernens

Het administratiekantoor was geen bankfiliaal, dus klanten konden er geen geld halen of brengen. Leo werd belast met de afschriften. „Die kwamen op papier binnen, ik moest ze invoeren en de lijsten controleren. Het was hand- en oogwerk, maar wel heel precies, want die bankcijfertjes liggen erg gevoelig natuurlijk.” Er ging wel eens iets mis: soms waren de gegevens niet te vinden omdat er een fout in bijvoorbeeld de spelling van de naam was gemaakt of als de gegevens in een verkeerde map terecht waren gekomen. „Dat was dan wel even paniek, mensen schrikken als dat gebeurt.” Privacy stond nog niet hoog in het vaandel, pas jaren later kwam daar wetgeving voor. „Ik hield me bezig met kastenvol papieren van klanten. Als een klant dan belde om informatie over zijn saldo, dan gaf je dat gewoon. Daar zouden ze nu niet meer mee akkoord gaan.”

Komma verkeerd
Leo mocht als vakantiehelp niet kijken in bijvoorbeeld zakelijke rekeningen of beleggersgegevens, de personen daarachter hadden persoonlijke aansprekpunten bij de bank. „De gewone burger kreeg zijn loon en spaarde, die gegevens mocht ik zien. Ik mocht ze natuurlijk niet overschrijven”, zegt hij lachend. Hij had het er best druk mee: cijfers controleren en invoeren,

Het pand aan de Vlasmarkt in Middelburg waarin de administratie van de Zeeuwse Bondsspaarbank was gevestigd.

klanten te woord staan en gegevens doorgeven. Het invoeren van de bankafschriften was wel een heel secuur werkje. „Zette je een komma verkeerd dan had dat grote gevolgen, dus controle was altijd dezelfde dag of

de volgende morgen al. Daarna werden de ingevoerde cijfers pas definitief.” „Je leerde ook de klanten kennen, het was een stuk persoonlijker dan tegenwoordig”, vindt hij. Hij vond het zomerbaantje

niet overmatig uitputtend en leuk voor de vakantie, maar zag geen carrière in cijfers controleren en papiertjes opzoeken. „Met de kennis van nu zeg ik: achteraf was het misschien toch wel leuk geweest, maar tegen-

woordig bestaan er niet eens meer bankfilialen. Bovendien is het hele bankwezen later helemaal doorontwikkeld. Mijn zus heeft er nog wel een paar jaar gewerkt, tot ze ging trouwen en kinderen kreeg.”

Leo als 17-jarige.

Leidster op zomerkinderkamp leidt tot verse vriendschappen

Fantastische leerschool dat vakantiewerk. Ik heb in elk geval geleerd dat ik niet mijn hele leven potten wil sjouwen in een bloemenwinkel. Dat ik drie weken asperges schillen wel genoeg vind. Dat voeringen strijken in een naaiatelier, koffie- of kantine-juffrouw spelen voor mij geen carrièrekansen biedt. Het was allemaal eventjes leuk en je kon er je vakantie van betalen.

door Mieke van der Jagt

Het allerleukste vakantiewerk: leiding bij het zomerkinderkamp, betaalde slecht maar het was geweldig. Met een heel stel leeftijdgenoten zorgen dat de kampeerweek voor drie keer bijna honderd kinderen leuk werd en leuk bleef. Ik was het eerste jaar met vijftien eigenlijk veel te jong maar een jaar eerder, toen ik als vrijwilliger aan de speelweek deelnam, vroegen de mensen van het jeugdopbouwwerk of ik zin had om volgend jaar mee te gaan als kampleiding. Ze zagen me waarschijnlijk voor ouder aan. Formuliertje meegenomen en hup, daar gingen we voor drie weken, twee vriendinnen gingen mee.

Dauwtrappen
We kregen allemaal een tent met een stuk of zes kinderen toegewezen die we goed in de gaten

Leidster Mieke voert een toneelstukje op. | Foto: privécollectie Mieke van der Jagt

moesten houden. Meestal deden we dingen met het hele kamp tegelijk. 's Avonds zaten we met z'n allen te verzinnen wat voor leuk was de volgende dag gingen doen. Er waren wat vaste activiteiten: dauwtrappen, een speurtocht in het donker, zwemmen bij de paters in de buurt en natuurlijk een kampvuur op de vrijdagavond.

Op zaterdag gingen ze weg en er kwam meteen een nieuwe zwik. Van je 'eigen' kinderen moest je

in de gaten houden of ze hun tanden wel poetsten, heimwee kregen, elkaar niet pesten en hun spullen niet kwijtraakten. Dat was nog best een heel werk want ze vonden natuurlijk dat ze óók vakantie hadden.

Muggebulden
In de grote staftent begon de 'vergadering' als het hele spul op bed lag. Met zak- en stormlampen, hier en daar een biertje en muziek van wie dat maken kon, werden we van volslagen

onbekenden in een week tijd vrienden.

Af en toe kwam vanuit een van de tenten een zaklamp aangehobbeld. „Ik heb allemaal muggebulden” (zo zeiden ze het allemaal en wij op den duur ook). Misschien had er wel iemand een tubetje Azaron bij zich maar die hield dan wijselijk zijn mond. We hebben toen een geweldig placebo uitgevonden: vitamine C pilletjes; hielpen heel goed!

Na drie weken was het kamp afgelopen maar het was zo gezellig geweest dat we er een week aan vast wilden knopen. Mijn ouders hadden een oude Engelse achtpersoonscaravan met een voortent in Borssele staan. Van de leiding gingen er twintig mee maar toen de vader van een van mijn vriendinnen haar kwam brengen, nam die ook haar broer en z'n maat mee. Zo vierden we een week lang onze verse vriendschap met 22 man in een caravan: Goud!

Alle Zeeuwen een brugbaddoek!

Wat Frans Eppings (71) uit Middelburg zich van zijn vakantiewerk vooral herinnert zijn de massa's badhanddoeken van de Oosterscheldebrug. Die lagen opgeslagen in de magazijnen van textielgroothandel Steutel en Zoon aan de Vlietsingestraat in Middelburg.

door Willem Staat

Of 'baddoeken' met een brugopdruk nu nog zo gewild zouden zijn is de vraag, maar dat was toen anders. De komst van de Oosterscheldebrug was immers een mijlpaal bij het ontsluiten van het Zeeuwse eilandennet.

Rijksdaalder
Op 15 december 1965 was het zover. Koningin Juliana offereer-

Frans Eppings.

de die dag een rijksdaalder als tolgeld. Een handeling die ontelbare Zeeuwen haar nadenken tot 1 januari 1993, toen de brug was afbetaald. Die kreeg trouwens in 1967 de naam Zeelandbrug. De firma Steutel liet de komst

van de brughanddoek vergezeld gaan van advertenties in de PZC. Dat begon al in november toen het artikel werd aangeprezen als mooiste en nuttigste Sint Nicolaasgeschenk. In de aanloop naar de brugopening deed Steutel er op 10 december nog een schepje bovenop. De gebeurtenis was immers 'in de eerste plaats van zeer groot belang voor elke rechtgeaarde Zeeuw'. Dus mocht de doek in de kleuren blau, rood, groen en oranje 'in geen enkel gezin ontbreken', zo werd de PZC-lezer voorgoedhouden.

Inpakken

Dat Frans Eppings zich de doek goed herinnert komt door zijn vakantiewerk. Hij heeft er namelijk vele ingepakt. Van mevrouw Steutel leerde hij textielpakketten geerd te maken voor verzending. Dus bekwaamde Frans zich in het vouwen van pakpapier en het aanbrengen van plakband. Een precies werkje, maar dat is dan ook het enige verband met het vak van accountant waarmee hij later zijn brood zou verdienen.

Mooiste mossels kregen een plekje achter het glas

Aardbeien plukken of bonen trekken, daar had de 16-jarige MMS-scholiere Dientje Ottevanger niet zo'n zin in. Maar ze wilde in de vakantie wel een centje bijverdienen. Een vriendinnetje vertelde dat ze mossels ging pellen. En dat leek haar ook wel wat.

door Jopie Meerman

Tholen is al eeuwenlang bekend om de mosselcultuur. Lang voor Yerseke was dit schelpdier daar volksoedsel, dat soms twee of drie keer per week werd gegeten. Nu is het een delicatessen. Lekker gekookt, gestoofd, gebakken of ingelegd in het zuur. Mosselen zijn gezond, eiwitrijk.

Maar daarom ging onze scholie-

Etiket van Eendrachts Roem mosselen.

re niet aan de slag, ze wilde gewoon geld verdienen bij een van de mosselverwerkende bedrijven aan het water van de Eendracht.

Het werd de firma Stoffels, leverancier van Eendrachts Roem. Het werk werd per uur betaald en het pellen ging haar niet

zo snel af. Dat was in schrille tegenstelling met de seizoenskrachten. Die hadden ervaring en dat was te zien aan de

snelheid waarmee de tafels leeg raakten.

Complimentje
Dien kreeg echter wel een complimentje van de baas, haar gepelde mossels zagen er onbeschadigd uit. Dat schouderklompje werd haar niet in dank afgenomen, weet ze nu nog steeds. Want 'haar' mossels werden aan priemen gedaan, in de potjes geschoven en kwamen als eerste voor het glas, terwijl de iets beschadigde en kleinere mossels middenin zaten.

Maar de centjes werden verdiend, er werd een moderne witte montycoat gekocht, een houtje-touwtjejas. En mossels? Ze zijn nog steeds een smakelijke lekkernij voor de 83-jarige Dien.

Arbeidskaart. Bewerkt met ChatGPT

Arbeidskaart

Wie in de jaren vijftig van de vorige eeuw vakantiewerk deed had een arbeidskaart nodig. De Axelse Courant besteedde op 25 mei 1957 aandacht aan de positieve kanten en schaduwzijden. 'Als jongeren te zwaar werk doen kan dat leiden tot oververmoeidheid en dan schiet het vakantiewerk zijn doel voorbij. Ouders moeten er op toezien dat hun kroost slechts een deel van de vakantie werkt, waardoor

ze na de zomer weer fris aan de studie kunnen gaan'. Om te mogen werken had iedereen, dus ook scholieren en studenten, een Arbeidskaart nodig. Die kon op het gemeentehuis worden aangevraagd. Omdat daar geen pasfoto op stond was het systeem allesbehalve waterdicht. Jongeren onder de leeftijdsgrens (14 jaar voor jongens, 15 jaar voor meisjes!) werkten daarom niet zelden op de kaart van een oudere bekende.

De hel van Delta Marina en de hemelse PTT

Veel spullen die ik als kind graag wilde hebben, kreeg ik van mijn ouders. Ik had geen reden tot klagen, integendeel zelfs. Toen ik mijn eindexamen had gehaald, kreeg ik zelfs een gloednieuwe brommer cadeau. Een mooie Yamaha, compleet met knipperlichten. Veel vrienden waren jaloers, uitgezonderd degenen die in het bezit waren van een Kreidler en die met enige minachting neerkeken op zo'n 'ding uit Azië'.

door Albert Kort

Maar ik kreeg uiteraard niet altijd mijn zin. Terwijl mijn vader hooguit twee weken vakantie had, kon ik genieten van maar liefst zes weken schoolverlof. En die tijd mocht niet in ledigheid worden doorgebracht. „Een beetje werken kan geen kwaad”, zei mijn moeder, en zij was dan ook degene die naarstig op zoek ging naar een voor mij geschikt baantje.

Ze kwam met restaurant Delta

Cora zag eens pruimen liggen

Het was allemaal leuk en precies wat ik wilde, blikt Cora Kenters (65) uit Zierikzee vrolijk terug op haar allereerste vakantiebaantje. Dat was ruim vijftig jaar geleden in dat geïmproviseerde winkeltje in de fruitboomgaard bij haar oom en tante aan het Kommertjesweegje in Westerschouwen.

door Ali Pankow

Cora woonde destijds in Ouwerkerk, was dertien jaar, zat op de middelbare school en had zes weken zomervakantie. „Vakantie met ons gezin met nog twee kleine kinderen zat er niet in. Bovendien wilde ik heel graag gaan werken, zeker in de Westhoek, want dat was toch ook een beetje vakantie. Mijn oom Adrie en tante Nellie hadden een boomgaard met vooral pruimenbomen en daar kampeerden dus ook mensen in tenten en caravans.”

Heftrucks

Haar oom richtte in de garage tijdens die zomerperiode een winkeltje in met een bescheiden assortiment: pruimen, heel veel pruimen en ook ander fruit, blikgroenten, frisdrank en ijsjes. „Om wat spullen in te kopen mocht ik ook mee naar 'De Brug', de groothandel in Zierikzee. Dat vond ik al helemaal geweldig, zo'n grote loods waar-in ze met heftrucks allemaal dingen opstapelden.”

„De klanten kwamen overwegend 's morgens in het winkel-

In de jaren zestig van de vorige eeuw werkte Frans Janssens (rechts) met zijn zoons Piet (links) en Leo bij de PTT in Goes als postbesteller. Albert Kort zorgde ervoor dat de poststukken in de juiste vakken en tassen terecht kwamen.

Foto: privécollectie Elly Ravenzwaay

Marina in Kortgene op de prop-pen waar ze om een afwashulp verlegen zaten. Ik er met de brommer naartoe en warempel, ik werd aangenomen en kon er

gelijk aan de slag. Leuk was het werk niet: iedere week zes dagen tot laat in de avond werken om

aan het einde van de week het zuurverdiende geld in ontvangst te nemen. Zwart natuurlijk, en

veel was het niet, ik geloof zo'n vijftig gulden.

En dan te bedenken dat het verschrikkelijk eentonig, zwaar en vies werk was. Potten, pannen, ketels, borden, bestek: vrijwel alles moest met de hand worden afgewassen en dat in een oververhitte keuken, waar de kok schreeuwend en tierend rondliep, en ik er soms flink van langs kreeg als hij moest wachten op een pan die nog niet was afgeschuurd.

Op je gemakje

Nee, voor mij was het werk in Delta Marina een regelrechte hel. En zeker als ik het vergelijk met het baantje van postbode, dat ik een jaar later via een kennis in de schoot kreeg geworpen. Eenvoudig werk — sorteren en bezorgen van brieven — en ook nog eens in Goes, de stad waar ik woonde. Hard werken was het niet. Omdat het in de vakantieperiode niet druk was, kon je op je gemakje je ronde doen. Ook het vroege opstaan - in de regel om vijf uur 's ochtends - was in het zomerseizoen geen bezwaar.

Belangrijk was dat je er veel geld mee kon verdienen: meer dan duizend gulden in de maand. Voor mij als zestienjarige een kolossaal bedrag waarmee ik mijn vakantie naar Italië in dat jaar kon betalen. Ik was trots en voelde me de koning te rijk!

Die stomme planke

Rinus Willemsen uit Biervliet is een van de streektalspecialisten in Zeeland. Speciaal voor Zeeuws Weerzien klimt hij in de pen.

't Za tegen de middag geweest zijn. Den Twidden Pienksteren. 't Was prachtig weer. Of ik vanmiddag wou kommen 'elpen in 't zwembad, was de vraagje.

De badmêester, die 'n êndje vèder stoeng, stappende op dien vint af en nam 'em mee nao z'n kantoortje. Die kon van 't terrein vertrekken. En bots ook. De rest van de middag most ik bie de duukplanke bluve staon. Nêê, nie lekker op 'n stoeltje zitten, mao bie de planke staon en de mènsen anspreken as ze te rap achter een ander wouwen spriengen. Die middag was t'r glad geën gedondert mêêr bie de duukplanke. Allêêne 'n vintje mee 'n vlêêtsachtig gezicht die een duuk wou nemen, viel plat op z'n bolle buuk. Mènsen nog an toe, wat spetterende da. Of t'r een schip te water gelaoten wier. Toen die even laoter de kant op klauterende zag z'n buuk zô rôôd as een brandweerwaogen. „Doe 't zêêre?” vroeg ik. Die schuddende z'n 'ôôf.

„Kom mee”, hoorde ik even laoter z'n moeder zeggen, „dan zal ik je buukje eens lekker insmeren. En nie meer van die stomme planke spriengen.” Ze stappende alle twi, moeder en zeuntje, recht op de friettênte af. Toen ik 'n paor uur laoter met fl 7,50 in m'n portemonnee naar 'uus reej, zaoten ze d'r nog ...

Werkvakantie in Noord-Frankrijk

Douwe van der Meer uit Terneuzen was 14 jaar en negen maanden toen zijn ouders hem naar een boerderij in Noord-Frankrijk brachten voor een werkvakantie.

door Douwe van der Meer

In juli 1963 brachten mijn ouders mij naar een boerderij in Noord-Frankrijk. Mijn broer werd naar een hoeve 50 kilometer verderop gebracht. Ik werd hartelijk verwelkomd door de boer, zijn vrouw en drie kinderen: een jongen van 16, een van 14 en een van 11 jaar. Ik had al Frans geleerd in de vijfde en zesde klas van de lagere school en twee jaar op de hbs en het leek me wel leuk om eens op een boerderij te gaan werken en mijn Frans te verbeteren. De boeren spraken nog wel wat oud-Vlaams (soms onbekende woorden) en de oudste zoon ook. De eerste dagen mocht ik meehelpen het gemaaide gras met een riek om te draaien. Dagen later werden er balen van gemaakt en stapelden we ze op om naar de schuur te brengen. Ze hadden acht melkkoeien en die mocht ik samen met de boer met de hand melken. Ook was het mijn

taak te zoeken naar eieren die de scharrelkippen overal hadden gelegd.

'Bon travail'

Op zondag gingen we naar de katholieke kerk en werd ik voorgesteld aan de pastoor. Ik moest mijn handen laten zien. Die hadden door het werk eeltkussentjes gekregen en de pastoor zei: 'Bon travail'. Ze hadden ook een oogstmachine en die had nogal wat kuren. Samen met een andere boer stond ik op die machine om het graan in zakken te laten stromen, daarna dicht te maken en

Douwe (2e van links) met kinderen van de boer en vrienden.

Een muis in de appelmoes

Hoeveel jonge Zeeuwen zullen er in de jaren zeventig en tachtig niet een vakantiebaantje hebben gehad bij C. Oostrom's Conservenfabrieken NV in Kapelle-Biezelinge, in de volksmond beter bekend als Coroos?

door Jan Dirk van Scheyen

Je kon in de zomervakantie vanaf je vijftiende terecht in deze fabriek waar ze groenten en fruit inblikten. In de zomer draaide de fabriek op volle toeren. Het was de tijd van de oogst. Scholieren en studenten hielpen massaal met het verwerken van vers fruit en groenten, zoals kersen, doperwten en sperziebonen. Het werk was vaak simpel maar zwaar. Je stond urenlang aan de lopende band om groenten te sorteren, bonen te punten of blikken te controleren. Berucht waren de verhalen van vakantiewerkers over muizen die per ongeluk tijdens het productieproces in de conservenblikken terecht kwamen en zo menig huisgezin in de keukens de stuipen op het lijf joegen. We vroegen oudere Zeeuwen die er hebben gewerkt om herinneringen op te halen aan hun belevenissen bij Coroos. „Een verdrongen herinnering”, mijmert Middelburger Dick Anbeek. „Wat een ellende. Met drie vrienden om halfzeven met de trein. Lange dag achter de etikettermachine. Alle appelmoes een ander etiket. Acht blikken van een liter tegelijk op de band. Blik scheef op de band en de machine lag plat”, memoreert Dick

Advertentie uit Dagblad De Stem van 7 juni 1968

in telegramstijl. „Wij even rust. Gedeukt blik was onverkooptbaar en mocht mee naar huis.”

Moluks eten

Jan de Jonge uit Nieuwerkerk is iets milder in zijn terugblik. „Toen ik mijn eindexamen HBS had, heb ik een periode bij Oostrom gewerkt voor ik in militaire dienst moest”, schrijft

een nieuwe zak eronder zetten. Die zakken van zestig kilo moest ik dan via een krakend trapje op mijn rug naar de hooizolder brengen.

Bier en wijn

Verder moest ik de varkensstallen schoonmaken en er daarna nieuw stro in leggen. Dat was wel leuk met al die biggetjes. Als we op het land werkten kregen we eerst koffie en later bier (3% alcohol). En dat voor een 14-jarige! We aten vijf maaltijden op een dag, waarvan drie warm. Met de nodige wijn. Ik kreeg trouwens voor al dat

werk omgerekend zo'n 40 euro, want tenslotte had ik gratis kost en inwoning. Ik mocht ook op een tractor rijden en op pad met de Solex van het gezin. En ik hielp ook hun zwager op de boerderij en daar mocht ik een kalfje ter wereld helpen omdat het verkeerd in de buik zat (wat een ervaring!).

Na zes weken fietste ik naar mijn broer op de andere boerderij, sliep daar en de volgende dag gingen we op de fiets via de kust van De Panne naar Terneuzen. Die reis duurde ongeveer tien uur. Ik heb later nog wel een

Douwe op de Solex met de jongste zoon.

Verdiende loon: litteken en een bandrecorder

Littekens, wie heeft er niet één of misschien wel meerdere? Alle hebben een verhaal. Een scheefliggende tegel die je niet zag, een flinke beuk van een klasgenootje, een hete pan op het vuur. Pijnlijke lessen van het leven. Ik heb ook zo'n les gehad. Als je héél goed kijkt naar m'n hand zie je een klein wit streepje. Een 'souvenir' van een vlijmscherp fileermes dat uitschoot.

door Peter Verdurmen

Ik had m'n zinnen gezet op een bandrecorder. Niet zo'n hele dure van Revox, maar eentje van Philips. Bereikbaar voor een scholier die bereid was om een flink deel van de zomervakantie op te offeren om zijn spaarpot te vullen. Ik dus. De visboer in Oostburg kon helpende handen goed gebruiken. Het was haringtijd.

De Belgen waren dol op Hollandse maatjes. Een kort instructielesje en gááán. Moeilijk was het niet, maar het was geen vakantiebaantje voor tere zieltjes, die bang zijn om zich vies te maken ontdekte ik snel.

Tempo

De inhoud van het ene na het andere tonnetje nieuwe haring belandde op de werktafel. Ze hielden van tempo. Na een paar uur werd gepauzeerd. Geen minuut eerder, geen minuut later. Zoals ze er ook op stonden dat je 's ochtends om zeven uur present was. Meewind of tegenwind. Ik had geen brommer,

voordeel gehad van die werkvakantie. Toen ik verkering kreeg met een boerendochter (nu mijn echtgenote) had ik aardig wat ervaring met werk op een boerderij.

Een jaar later ben ik daar nog een keer gaan helpen en mocht ik even drie dagen bij een bakker werken, omdat de oudste zoon een paar dagen naar Parijs moest en de bakker toch hulp nodig had. Van 5 uur 's ochtends tot 2 uur 's middags. De boerin zei: „Dat doet Dominique (mijn Franse naam) wel.” Ik zat daar wel gebakken.

maar ik zorgde ervoor dat ik op tijd was. Ik heb er met plezier gewerkt, het verdiende lekker. En heb er een wijze les geleerd. Vaar nooit of te nimmer op je routine! Blijf alert als je haring schoonmaakt. Een ferme haal en tsjakk. Het mes schiet uit. Au! Het bloedt flink. Ontsmeten, verbandje erom. Het zal wel meevallen. Mijn moeder vertrouwde het niet helemaal. „Laat die wond toch maar even aan de dokter zien.”

Onze huisarts was geen zachte heelmeester, hij gaf me op m'n kop. „Je had meteen langs moeten komen joh, nu kan ik de wond niet meer hechten.” Duidelijk. De gewonde hand heelde snel. Het littekentje dat achterbleef is na meer dan een halve eeuw nog altijd zichtbaar. Een wit streepje, je ziet het niet als je het niet weet te zitten.

Shamrock

Die bandrecorder is er gekomen. Een gloednieuwe, gekocht van mijn eigen centen. In de spaarpot had ik nog genoeg geld over voor het kopen van geluidsbanden. Shamrock, van Amerikaanse makelij, was lekker goedkoop, dus favoriet. Met een versterker en een paar boxen stond de poort naar het muziekwalhalla wagenwijd open. Af en toe kwam ik de visboer nog wel eens tegen op straat. Een vriendelijke man. Hij kende me nog, we maakten altijd een praatje. Wekenlang haring schoon maken in de zomervakantie, een ervaring voor het leven. Gewoon ergens voor gááán.

Mooie verhalen, ontmoeting en activiteiten.

Samen sterk voor Zeeuwse senioren aanwezig bij vrijwilligersmarkten

De afgelopen periode trokken Mirjam en Hanneke samen met onze aangesloten vrijwilligersorganisaties Zeeland in. Zo waren we aanwezig op de Vrijwilligersmarkt van Vizita in de bibliotheek van Middelburg en bij de netwerkbijeenkomst van de gemeente Veere. Daarnaast sloten we aan bij diverse bijeenkomsten van *Senioren Zelf aan Zet*. Ook in het najaar bezoeken wij diverse vrijwilligersmarkten. Zien we u daar?

Wilt u meer weten over onze aangesloten organisaties, activiteiten in uw buurt of de mogelijkheden om vrijwilliger te worden? Neem dan gerust en geheel vrijblijvend contact met ons op via: mail@samensterkzeeland.nl

[Volg ons nu ook op samensterkvoorzeeuwse senioren](#)

Niet in je uppie eten, maar gezellig samen aan tafel. Bij Resto VanHarte draait alles om ontmoeten, delen en genieten van een heerlijke maaltijd. Laat je inspireren door de ervaringen van anderen en schuif zelf eens aan!

“Elke week een bord vol eten én mooie gesprekken”

“Gezellige sfeer, ontmoet elke week vaak dezelfde mensen, waarmee je leuke gesprekken kunt voeren, wat iedereen heeft beleefd de afgelopen week. Het eten was weer heerlijk, elke week weer een verrassing wat er op je bord verschijnt.”

“Ik vind het eten erg gezond en de sfeer heel goed. Vooral het applaus voor de vrijwilligers vond ik leuk. Zo kan ik burens leren kennen want ik ben nieuw hier.”

Website: www.restovanharte.nl

Activiteitenkalender

Samen sterk voor Zeeuwse Senioren

Resto VanHarte – Samen eten
Maandag 17.30 uur, Grand Gafé Het Palet J. van Reigersbergstraat 2 Middelburg
Dinsdag 18.00 uur, SVRZ 't Gasthuis Noordpoortplein 2, Middelburg

Kosten: €8,-
Aanmelden: www.restovanharte.nl/locaties/middelburg
Liever bellen? Reserveringslijn: 0900-900 30 30 (ma-vr 9.00 tot 12.30 uur) Iedereen is welkom om gezellig andere mensen te ontmoeten en te genieten van een gezond driegangendiner.

Vier het leven - Online Cursus Weidevogels: deel 1 De Boerenwaluw

Woensdag 22 juli 2026, 19.30-20.30 uur
Gratis. Opgeven via kantoor 035-5245156 of online www.4hetleven.nl

Online Cursus Weidevogels: deel 2 De geelgors
Maandag 27 juli 2026, 19.30-20.30 uur Gratis. Opgeven via kantoor 035-5245156 of online www.4hetleven.nl

Online Cursus Weidevogels: deel 5 Ooievaar
Maandag 17 augustus 2026, 19.30-20.30 uur
Gratis. Opgeven via kantoor 035-5245156 of online www.4hetleven.nl

Zomeravondconcert Britta Maria zingt Liesbeth List
Sint Jacobskerk Vlissingen
Donderdag 20 augustus 2026, 20.00 uur

Kosten: €44,50,-. Opgeven via kantoor 035-5245156 of online www.4hetleven.nl

Zeeuws Weerzien
Zie achterzijde van deze krant voor alle data en locaties

Kosten: Geen kosten (sommige locaties vragen een bijdrage voor een kopje koffie of thee).
Vrijwilligers van Zeeuws Weerzien zijn aanwezig en gaan graag met u in gesprek over het thema van deze krant. Wij horen uw verhalen graag!

humanitas Zeeland
Een luisterend oor achter elke voordeur

Bij Humanitas Zeeland staan vrijwilligers klaar voor iedereen die tijdelijk steun kan gebruiken.

We bieden vriendschappelijk huisbezoek voor wie zich eenzaam voelt en thuisadministratie voor wie moeite heeft met papieren en regelzaken.

Onze vrijwilligers maken het verschil: ze komen thuis langs, luisteren, helpen en zorgen dat mensen weer overzicht en verbinding ervaren. Door samen te werken met andere organisaties zien we sneller wat er achter de voordeur speelt en schakelen we de juiste hulp in. Zo voelt elke Zeeuwse senior zich gezien én gesteund.

Website: www.humanitas.nl/zeeland

Vrijwilliger in beeld

Dini Helmers (Veere) is sinds jaren vrijwilliger voor Zeeuws Weerzien. Aanvankelijk bracht zij de krant rond in haar eigen omgeving, vervolgens ging zij stukjes schrijven voor de website en sinds een aantal jaren is zij ook gastvrouw bij een leeskring in Veere.

Van huis uit is zij historicus en geniet van de verhalen van ouderen. Zij prijst zich dan ook gelukkig dat in de Veerse leeskring een aantal mensen zitten die op hoge leeftijd zijn en geboren en getogen Veerenaren zijn. Zij kunnen bij elk krantenonderwerp de mooiste verhalen vertellen. Of het nu gaat over sport, huisdieren, wat de pot schaft, herinneringen van vroeger zijn er altijd genoeg. Soms plaatst Dini die verhalen in het perspectief van een verder verleden. Dat kan zij als historicus niet laten.

Op de vraag hoe het komt dat zij vrijwilligerswerk doet, antwoordt zij: dat heb ik eigenlijk mijn hele leven gedaan. Ik was in de tijd dat ik in Amsterdam woonde vooral iemand die in besturen te vinden was.

“Eigenlijk doe ik al heel mijn leven vrijwilligerswerk”

Dini Helmers brengt de krant thuis bij een lezer

In Zeeland is de samenleving zeer toegankelijk. Je leert snel mensen kennen en alles gaat veel minder formeel. Zo rol je makkelijk van het ene vrijwilligerswerk in het andere.

Momenteel heeft zij een nieuw aandachtspunt: ouderen kunnen dan wel niet meer naar een verzorgingshuis, maar zij zijn er nog steeds. Daar moet de maatschappij wat mee en Dini denkt graag mee.

Website: www.zeeuwsweerzien.nl

Feestelijk uitstapje - met een glimlach en nostalgie

Zaterdag 23 mei j.l. was onze matinee in Rilland en wat was het een feestje! We genoten van 100 jaar Alberti – De glimlach van een kind - met Dennis Alberti. Na afloop was er een gezellige meet & greet met Dennis (kleinzoon van Willy Alberti) en verschillende gasten. Bedankt aan iedereen die erbij was en deze middag zo bijzonder heeft gemaakt!

Wil jij ook genieten van ons mooie aanbod en een onvergetelijke dag beleven, of als vrijwilliger dit soort uitstapjes mede mogelijk maken, kijk dan op www.4hetleven.nl.

VIER HET LEVEN Cultuur verbindt, verrijkt en doet leven.
Volledig verzorgde uitjes van deur tot deur, zodat iedereen onbezorgd kan genieten van culturele belevenissen.

Inlooppunt Verlies en Rouw Middelburg

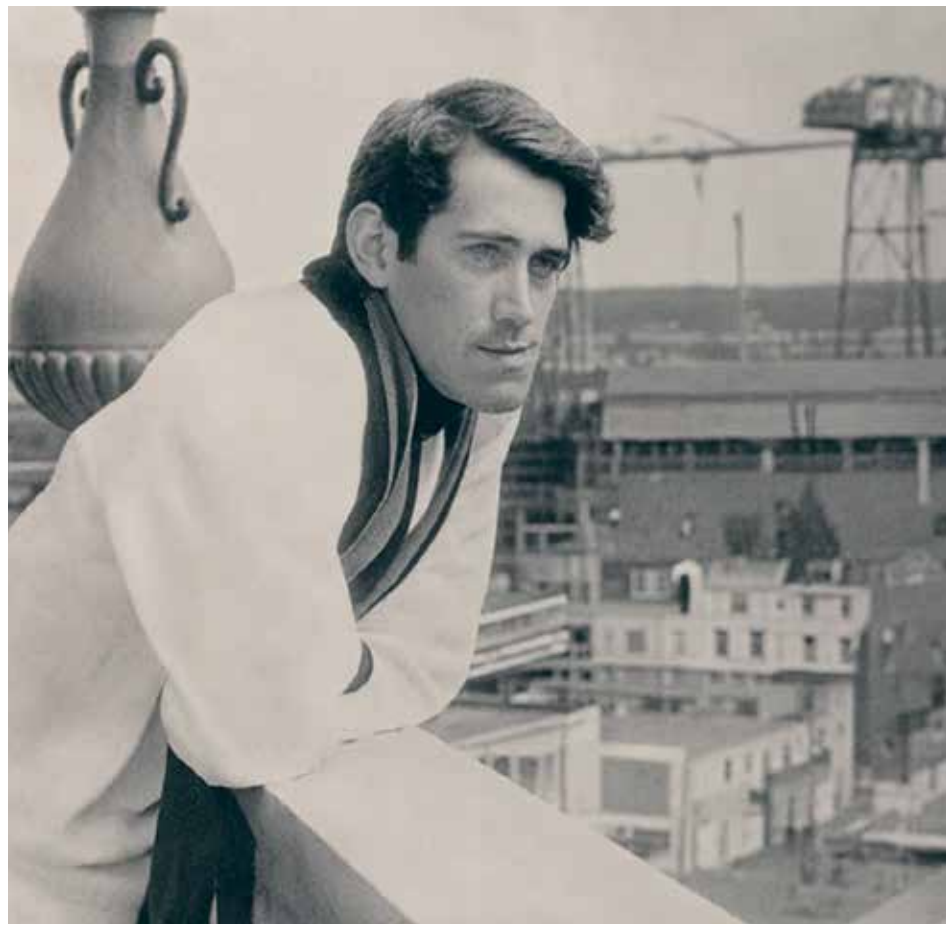
Je staat er niet alleen voor als je een verlies meemaakt. Voor informatie, advies en een luisterend oor. Iedere woensdagmorgen tussen 10-12 uur in de ZB Bibliotheek van Middelburg. De officiële opening van het Inlooppunt is op 26 september in de ZB van Middelburg aan de Kousteensdijk 7. Belangstellenden zijn van harte welkom!

Houd je van schrijven? Doe dan mee aan onze schrijfwedstrijd “Mijn Verliesverhaal”. Voor uitleg en de spelregels kijk op zeeuwsverlies.nl/verliesverhaal of bel voor meer informatie 06 2503 2498.

Samen Sterk voor Zeeuwse Senioren wordt mede mogelijk gemaakt door de financiële steun van:

Chiel van Amerongen | Foto bewerkt met ChatGPT

Op hoog niveau

Chiel van Amerongen uit Middelburg heeft eind jaren zestig een vakantiebaan op hoog niveau. Hij is torenwachter op de Sint-Jacobstoren in Vlissingen.

Van juni tot half augustus mogen bezoekers de 110 stenen (en nog een paar houten) treden beklimmen om bij de trans, de omgang rondom de toren, te komen.

Het is een makkelijk baantje, laat hij in de PZC van 27 juni 1968 weten. De toren is slechts vier uur per dag toegankelijk voor bezoekers. En op warme dagen liggen toeristen liever op het strand, dus dan is het helemaal rustig. In 1967 telde Chiel in totaal 2000 bezoekers. Op zijn eerste werkdag in 1968 maakten 36 mensen de klim naar de torenspits, zoals die ooit door Michiel Adriaansz. de Ruyter zou zijn gemaakt.

Je komt een berg te weten over Walcheren als lid van de Heemkundige Kring Walcheren

Ontdek alles over het Walcherse heem in onze lezingen, excursies en het boeiende kwartaalmagazine *De Wete*, dat je als lid gratis ontvangt.

Word lid voor maar € 25 per jaar! www.hkwalcheren.nl

Advertorial

Van Inwonerakkoord naar Participatiehub: samen bouwen aan de toekomst van zorg in Zeeland

In Zeeland krijgt inwonerparticipatie steeds meer een vaste plek in de manier waarop wordt gewerkt aan zorg en welzijn. Wat begon met een burgerberaad in 2023, ontwikkelt zich nu tot een duurzame samenwerking tussen inwoners, zorgorganisaties en beleidsmakers.

Tijdens het burgerberaad dacht een diverse groep Zeeuwen mee over de toekomst van zorg en welzijn in de provincie. Hun ideeën, ervaringen en aanbevelingen werden vastgelegd in het Inwonerakkoord. Daarmee ontstond een gezamenlijk document waarin de stem van inwoners centraal staat en richting wordt gegeven aan belangrijke keuzes voor de toekomst.

Om ervoor te zorgen dat de afspraken uit het inwonerakkoord niet in een la verdwijnen, werd Denk Mee Zorg Zeeland opgericht. Dit initiatief zet zich in om de aanbe-

velingen uit het akkoord verder uit te werken en om inwoners actief betrokken te houden bij de uitvoering. Zo werd participatie niet een eenmalige activiteit, maar een doorlopend proces.

“Je merkt dat professionals vaak vanuit hun eigen organisatie denken. Als inwoner breng je een ander perspectief in.”

Een belangrijke rol hierin speelt de Klankbordgroep ZorgZeeland. In deze groep denken inwoners mee over ontwikkelingen in de zorg, geven zij advies en bewaken zij de voortgang van de afspraken uit het inwonerakkoord. Daarmee blijft het perspectief van inwoners zichtbaar en gehoord bij belangrijke besluiten.

Eind 2026 wordt het Inwonerakkoord formeel afgesloten. Tegelijkertijd kijkt Zeeland vooruit. De ervaringen van de afgelopen jaren vormen de basis voor een volgende stap: de Participatiehub. Deze nieuwe hub moet dé plek

worden waar inwoners, beleidsmakers en zorgorganisaties elkaar vinden. De Participatiehub ondersteunt participatieprocessen, deelt kennis en ervaringen en helpt partijen om inwoners op een betekenisvolle manier te betrekken bij vraagstukken die spelen in zorg en welzijn. Daarmee wordt inwonerparticipatie verder verankerd in de Zeeuwse praktijk. Van burgerberaad naar inwoner-

akkoord, naar Participatiehub: Zeeland laat zien dat betrokken inwoners van grote waarde zijn voor de toekomst van de zorg. Door samen te denken, te bespreken én te doen, groeit een participatiecultuur waarin inwoners niet alleen worden gehoord, maar daadwerkelijk meebouwen aan de samenleving van morgen.

Fotograaf: © Evert van Moort

Een ijsklomp in de snackbar

De snackbar Ko-Bus op de Markt en het roemruchte warenhuis annex supermarkt Trefcenter, beide te Middelburg, behoorden tot de werkgevers waar ik in de jaren zeventig vakantiebaantjes heb gehad.

door Jan Dirk van Scheyen

In het Trefcenter aan de Pottenbakkersingel werkte ik als zeventienjarige in de keuken van het bij de winkel horende selfservice restaurant. Niet om maaltijden te bereiden, maar hoofdzakelijk om de afwasmachine te bedienen. Ik herinner me nog wanneer het dagmenu nasi goreng was, er in de keuken een pan van ruim één vierkante meter tot de rand werd gevuld met rijst.

Over nasi gesproken: tijdens mijn vakantiebaantje bij snackbar Ko-Bus mochten wij als werknemers altijd lunchen in het restaurant van de eigenaar. Dat restaurant, Het Nederlands Koffiehuis, bevond zich op een steenworp afstand van de snackbar. Op een dag kregen we nasi als lunch. Toen een van de collega's nog even snel naar de wc moest, en zijn dampende bord nasi onbeheerd achterliet, hebben wij stiekem de bijkans volledig inhoud van een potje sambal door zijn rijst gedraaid... De beste jongen stond in vuur

Jongeren met op de achtergrond Snackbar Ko-Bus in de jaren tachtig. | Bron: Beeldbank Zeeland

en vlam na het nuttigen van zijn maaltijd. Alleen keek hij er niet erg vrolijk bij.

Softijs
Snackbar Ko-Bus had twee afdelingen. Ik stond in de afdeling waar softijs werd verkocht. Het andere deel was de frietafdeling. Toen ik een keer 's avonds laat moest werken en als laatste ook moest afsluiten, was ik vergeten de ijsmachine, die er voor zorgde dat het ijs romig bleef, op de

nachtstand te zetten. En dat terwijl mij dit toch luid en duidelijk was opgedragen. De andere dag was het kostelijke zachte softijs in de ijsmachine veranderd in één grote, keiharde ijsklomp. Wat heb ik toen op m'n donder gehad van Ko Kraaijkamp, mijn baas.

Het was augustus, ik verdiende 75 gulden per week, maar in de kermisweek moest ik elke avond

tot laat doorwerken omdat Ko-Bus openbleef tot het kermisgewoel helemaal was uitgedoofd. Toch ving ik aan het eind van de kermisweek nog steeds 75 gulden, ondanks de extra uren die ik had gedraaid. Toen heb ik toch maar even verhaal gehaald bij de eigenaar, de heer Goossen. Hij was een aimabele man en erkende de fout ruiterlijk. De heer Goossen stopte mij wat extra bankbiljetten toe, zeggende: „En niet vanavond meteen alles

in bier omzetten, hè?” Dat heb ik ook inderdaad niet gedaan.

Voldaan
Ik geloof dat ik die avond nog wel even door de stad heb geslenterd, met best een voldaan gevoel. Daarna naar huis, met in mijn kontzak mijn eerlijk verdienende geld dat ik bij elkaar had gesprokkeld met het tappen van talloze ijsjes.

Informatrice bij de VVV

José Smet (18) uit Nieuw-Namen had na haar indexamen mms (middelbare meisjes school) aan het lyceum in Hulst een tijdelijk baantje als informatrice van de VVV in de Reynaerstad.

door Johanna Brouwer

Maar op het land was het niet om te lachen: bieten dunnen omdat ze te dicht gezaaid waren; eindeloos was zo'n rijtje. Aan het eind van de middag had je een paar kwartjes en erg zere knieën, ook al had m'n moeder stukken schuimrubber in een oude broek genaaid. Die kwartjes moesten dan ook nog bijna allemaal in je spaarpot.

Toen ik vijftien was, mocht ik ook 'echt' aan het werk in de vakantie. Mama had iets voor me geregeld bij schoenenwinkel Bata in de Middelburgse Lange Delft: 45 gulden per week en dat twee weken lang.

Afstoffen
Het werk bestond om te beginnen uit het dagelijks afstoffen van alle schoenen. In 1970 stond er van alle modellen een exemplaar in de winkel, alle andere maten stonden in het magazijn. Een magazijn vol dozen met op de voorkant een schetsje van de schoen, de maat en een lange cijfercode die iets verduidelijkte

Dozen schuiven bij de Bata

Op een boerderij is er natuurlijk altijd werk genoeg, vakantie of niet. En zolang het bleef bij 'haal de eitjes eens even', ging het nog wel.

Schoen nummer 364-1846 had in 1970 een prijskaartje van 23 gulden en 95 cent. | Collectie Johanna Brouwer

over kleur, hak, veter, riempje en wat er verder nog meer aan een schoen zit. Dat was te doen.

Als er een paar schoenen uit het magazijn verkocht was, ontstond er op die plek een lege ruimte. En dat kon niet, want er moest steeds plaats zijn voor een zending nieuwe schoenen. En die moesten natuurlijk per model bij elkaar staan. Voor de vakantiehelp was er dan de belangrijke taak om daar letterlijk plaats voor te maken. Doorschuiven dus die dozen. Als er

niets te doen was in de winkel, moest ik dozen doorschuiven en aan het eind van de dag waren er dan wel een paar planken helemaal leeg. Aan het eind van de week had ik iedere doos in het magazijn minstens tien keer verzet.

Van het verdiende loon ging verplicht 35 gulden in de spaarpot, een tientje was voor mezelf. Nog niet genoeg voor een LP. Dus zat er niets anders op dan nog een weekje door te ploeteren met en tussen de schoendozen.

Rode oortjes in de kampwinkel

Eind jaren '70 werkte ik als vakantielkracht in de kampwinkel van een camping te Oostkapelle. Best een eindje fietsen vanuit mijn woonplaats Meliskerke, maar het betaalde goed.

door Tiny Polderman

Er was nog lang geen sprake van internet, noch van de uitwassen daarvan. Vandaag de dag zijn er nauwelijks meer sekswinkels, ook pornoboekjes en -blaatjes worden niet of nauwelijks meer gedrukt en verkocht. Nu kunnen alle behoeftes op dat gebied via (de krochten van het) internet worden bevredigd.

In de jaren '80 echter, lagen er naast de Nieuwe Revu, de Viva en de Tina ook de Rosie, Chick, en Candy in de tijdschriftenrekken van de kampwinkel. Maar toch waren er weinig klanten die ze zonder gêne op de toonbank legden om af te rekenen.

Duitse mannen

Vooral Duitse mannen hadden er een handje van ze discreet in te vouwen in de dikke zaterdagedities van de Frankfurter Allgemeine, de Bild of Die Zeit, die ze stevig onder de arm geklemd bij de kassa kwamen afrekenen. Mijn 'taak' was het om alle boodschappen achter elkaar, open en bloot op de band te leggen en alles een voor een aan te slaan. Menig Duits oortje verliet de winkel rood gekleurd.

Puzzel nummer 29: vakantie

1		2	3	4		5		6	7		8	9
			10			11		12			13	
14	15				16		17		18	19		
20					21		22				23	
24		25		26							27	
28			29			30			31			
		32			33			34				35
	36		37									38
39		40		41							42	
43			44			45	46					
	47					48				49		
50				51	52			53	54			
55				56								57
58		59		60								61
	62					63						

5	54	14	63	22	2	41	25	56	27	40	31	46
---	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----

© Louis Kesteloo

Horizontaal

1 huisdier **5** recreatiegelegenheid **10** werklust **12** rondhout **13** muzieknoot **14** drank **16** persbureau **18** Noord-Holland **20** public relations **21** zwemattribuut **24** deel van een fuik **26** oud-Griekse grafzuil **27** zero **28** Bijbelse vrouw **30** tweedelig badpak **32** dun **34** reuzenslang **37** sleurhut **38** oude lengtemaat **39** voordeel **41** ingeschakeld **42** projectieplaatje **43** platvis **45** rangtelwoord **47** kledingstuk **48** cent **49** ratelpopulier **50** onheilsgodin **51** zonnescherm **55** als boven **56** stad in Syrië **57** familielid **58** schrijfgerei **60** kampeerauto **61** ego **62** tweestemmig gezang **63** plaats in Drenthe.

Verticaal

1 kampeerterrein **2** tuimeling **3** schrijfvloeistof **4** luiaard **5** middel ter bescherming van de huid tegen de zon **6** bijwoord **7** kreupel **8** voltoid **9** mannetjesbij **11** deel van een zeilvaartuig **15** achteraf **17** afdeling in een ziekenhuis **19** haarkleurmiddel **22** elastisch **23** werkschuif **25** vaatwerk **26** genotmiddel **29** deel van een Schotse achternaam **31** elektrisch geladen deeltje **33** tijdrekening **35** kampeergerei **36** kampeergerei **38** vogelproduct **39** Nederlandse Spoorwegen **40** drank **42** part **44** spil **46** dagmars **50** zoogdier **51** overeenkomst **52** zoals **53** bezigheid ter ontspanning **54** streek **57** onmeetbaar getal **59** thans.

Puzzel mee en win

Stuur uw oplossing inclusief uw adresgegevens vóór 15 september 2026 naar puzzel@zeeuwsweerzien.nl of Postbus 33, 4350 AA Veere.

Onder de goede inzenders verloten wij drie 'Albums van de redactie van Zeeuws Weerzien', met bijzondere verhalen bij oude foto's. Als unieke hoofdprijs kunt u het boek 'Zeeland 1950-1975: Aolles wier anders' winnen, geschreven door Wim van Gorsel (uitgegeven door WBooks i.s.m. ZB Bibliotheek van Zeeland / Beeldbank Zeeland). Het boek beschrijft de maatschappelijke veranderingen die in de jaren 50-75 plaats grepen in de provincie Zeeland. Prachtige foto's van vervlogen tijden. De auteur zal de prijs zelf uitreiken aan de winnaar.

Schrijver ooit misgelopen, maar hoofdprijs maakt alles goed

Wat als je naar een boekpresentatie gaat en je loopt de schrijver, van wie je fan bent, per ongeluk mis... Anneke van Reek uit Driewegen (NB) vond het heel spijtig dat ze Jan Vantoortelboom niet had ontmoet bij zijn boekpresentatie in de karakteristieke, 17e eeuwse Hoeve van der Meulen in 's Heer Abtskerke. Maar soms is er een herkansing: Anneke won de hoofdprijs van de puzzel uit Zeeuws Weerzien 27. In Terneuzen kreeg ze het bekroonde boek 'De zwarte poel' door schrijver Jan Vantoortelboom overhandigd.

door Margreeth Ernens

Anneke biechtte Zeeuws Weerzien op dat ze altijd onze krant leest, maar eigenlijk nooit de puzzels maakt, laat staan dat ze ze instuurt. „Alleen deze ene keer.” Het duurde overigens even eer ze door had dat ze het boek had gewonnen, want ze had de puzzeluitslag helemaal niet gelezen. Pas in de nieuwsbrief van Zeeuws Weerzien viel haar oog op het woord 'Driewegen' en toen zag ze dat ze de

Prijswinnaars puzzel 28

De juiste oplossing was: Beestenboel. Wij ontvingen zoveel mooie kaarten 'van diverse pluimage' dat het op de redactie ook een beestenboel werd. Dank voor al uw creatieve (en goede) inzendingen. De volgende personen krijgen het Album van de Redactie thuisgestuurd: R. Nachtegaal, Sluiskil; D. Oude sluijs, Sint Maartensdijk; Mevr. A. van Putten-Saman, Zierikzee. De hoofdprijs, het boek 'Voor schut gezet' door Aad de Klerk, is gewonnen door de heer J.J. Wisse in Ritthem. Wij nemen contact met u op voor de uitreiking van de prijs door de auteur.

Schrijver Jan Vantoortelboom en onze prijswinnares Anneke van Reek met het boek 'De zwarte poel'. | Foto Hanneke de Vroe

hoofdprijs had. Omdat ze met haar vriendin ging kamperen werd afgesproken in Terneuzen, want schrijver Jan Vantoortelboom woont daar niet ver vandaan. Anneke (67) is gepensioneerd natuurgeneeskundig therapeut, die mensen helpt met emoties en het verwerken daarvan.

Pratend over ons themanummer over dieren, vertelde Anneke dat haar eerste herinnering aan de zwartwitte kat van thuis is. „Hij liep altijd buiten. Later hadden we een andere kat, die lieten we stiekem naar binnen. Pa had een jachthond en als er ongewenst pups of kittens werden geboren, werden die gewoon gedood. Dat ging toen zo.” Jan Vantoortelboom lichtte toe dat 'De zwarte poel' niet alleen een bekroond boek is, maar eigenlijk een uitstapje naar een andere uitgeverij is. „Eva Cossee van Uitgeverij Cossee had me dit onderwerp aangereikt.” Het duurde zeven jaar eer het boek klaar was en het was de eerste keer dat hij geen eigen onder-

werp uitwerkte. Anneke blijft een verwoed lezer te zijn die vooral 'zwerfboeken' leest, want 'in de bibliotheek ben je geneigd om naar je eigen genres te kijken' en op deze manier komt ze ook nog wel eens iets verrassends tegen. Voor haar kampeervakantie heeft ze nu in elk geval een prachtig Zeeuws boek om te lezen.

Mascotte

Jan haalde nog even herinneringen op aan zijn eerste vakantiebaantje, het nieuwe thema van Zeeuws Weerzien. Als West-Vlaming kon hij als 16-jarige terecht bij het pretpark Bellewaerde bij Zellebeke, leper. Hij moest er als mascotte rondlopen in een leeuwenpak, maar de kop alleen al woog twaalf kilo en was behoorlijk benauwd. „Ik mocht dat maar een half uurtje achter elkaar doen, anders viel ik flauw.” Hij mocht ook wat knoppen van attracties bedienen en toen hij een keer vergat de waterval uit te zetten, liep een bootje met gasten halfvol water. „Ach ja, dat kan gebeuren!”

Bijzondere vondst

Als je op Walcheren woont, niet te ver van de kust, dan is een baantje in een hotel of restaurant een voor de hand liggende vakantiebaan.

door Rina Cevaál-Louws

Ik was vijftien jaar en natuurlijk keek ik al vooruit naar het moment dat ik op een brommer mocht rijden. Dus na een zomer veel en hard werken had ik de brommer, een Kapitein Mobylette bij elkaar gespaard. Helaas duurde het daarna nog wel zes maanden voor ik zestien werd. In 1965 werkte ik in hotel Princenhage aan de Noordstraat in Domburg. Een eenvoudig hotel met zo'n tien of twaalf kamers en een restaurant in oud-Hollandse stijl: rood geblokte tafelkleedjes en eikenhouten stoelen.

Verrassingen

Het baantje bracht naast geld en een brommer ook veel lol. Een stel jonge meiden (die toen nog bakvissen werden genoemd) stond garant voor veel gekwek en gegiechel. Als kamermeisje kwam je wel eens voor verrassingen te staan zoals een verdwaald

slipje tussen de lakens, o la la! Een bizarre vondst zorgde voor veel hilariteit. Een ouder echtpaar moest van kamer wisselen en dan stak je een handje toe. Nadat de kamer was verlaten en ontruimd ontdekte ik, onder het gordijn waar een hangkast mee werd afgesloten, nog een paar vergeten gym schoenen. Ik roets het gordijn open en daar stonden de schoenen met in één daarvan een kunstbeen! Een verrassing die je nooit vergeet en veel gegil en gegiechel opleverde.

In de jaren '60 en '70 bevond seksualiteit zich nog in de taboefeer, zeker in een streng-protestantse- of katholieke omgeving.

door Tiny Polderman

Dus kon men producten die met seks, zwangerschap en/of vrouwenzaken te maken hadden niet 'zomaar' in een winkel kopen, daar moest op een dis-

'Waar is het voor?'

crete en omfloerste manier om worden gevraagd. Door zwangerschap was een drogistersvrouw in IJzendijke tijdelijk niet in staat in de winkel te staan. Voor een paar dagen was er daarom een meisje ingehuurd. Omdat er geen gelegenheid was haar in te werken, kon de invalkracht natuurlijk onmogelijk weten waar welk

drogisterijproduct precies in de winkel te vinden was. Wel was de winkel zodanig ingericht dat bepaalde productgroepen bij elkaar in de schappen lagen. De eigenaresse had als tip meegegeven: „Als je niet weet waar je het gevraagde kunt vinden, vraag dan aan de klant: Waar is het voor?”

Aan het eind van de dag kwam er een man binnen, die met een knalrood hoofd fluisterend om 'condooms' vraagt.

Het meisje, zo groen als gras natuurlijk, had geen idee wat dat zijn en waar ze ze kon vinden. Hardop stelde ze daarom de wedervraag: 'Meneer, waar is het voor?'

Bron: Interview voor Stichting Ooggetuigen van de 20ste eeuw, 2001

Vakantiehulp in de keuken van een sterrenkok

Een vakantiebaantje bij een sterrenkok. Als dat zich in deze tijd afspeelde zou dat hetzelfde zijn als bij Sergio Herman of de onlangs overleden Jonnie Boer in de keuken te mogen rondlopen. On-denkbbaar! Maar ik deed het.

door: Peter de Jonge

Dat wil zeggen: niet bij een chef-kok die even beroemd was als de helden van nu. Ik banjerde in 1967 als middelbare scholier door de keuken van het chique Strandhotel in Vlissingen, waar de eerste Zeeuwse kok met een Michelinster, Willem Vader, de scepter zwaaide. Hoewel, de scepter zwaaien is wat te veel gezegd. Hij was al in zijn nadagen nadat hij met zijn paté du chef, fruits de mer de l'Escaut en Moqueuse — een gevogelte verpakt in een delicate saus — in 1964 en 1965 van de gevreesde Michelin-keurmeesters een ster had gekregen. Ik zag Willem Vader, die zoals veel koks wel van een alcoholische versnapering hield, tijdens mijn baantje alleen als hij één keer per week aan een tafeltje in de keuken het

menu voor de volgende week in een schriftje noteerde.

Aan de kachel, zoals ze het noemden, zag ik hem nooit. Dat liet hij over aan de talentvolle sous-chef Pierre Smets. Die zwaaide er met de scepter en af en toe zag ik taferelen die ik later herkende in kookprogramma's van Gordon Ramsey. Leerling-koks werden gekleineerd en gedrild. Eén van hen was Sjaak Jobse die later een SVH Meesterkok werd, een soort Michelin-ster voor instellingskoks.

Peterselie

Mijn rol in die keuken was onbeduidend. De leerlingen, zoals Jobse, die door de ouderen in de zeik werden genomen, vonden het weer leuk om mij te grazen te nemen. Zoals die keer dat ik peterselie moest hakken en Jobse een lepeltje zout liet zien met de woorden: 'zo fijn moet het worden'.

Ik bekommerde me alleen om de 'kleine keuken': ijsjes voor het terras van het Strandhotel maken, bitterballen bakken en slaatjes maken voor de bridgeclub, die er een avond per week bijeenkwam. Hoe ik aan de baan ben gekomen weet ik niet meer. Waarschijnlijk via een kennis

van mijn ouders, de klassieke ober-kelner De Koning.

Rotisserie De Put

In het heiligste der heiligste, de in een bunker onder het hotel gevestigde rotisserie De Put waar de sterrenmaaltijden werden geserveerd, kwam ik zelden. Toch moest ik er op een avond toch iets brengen: pannenkoekjes voor de crêpes Suzette, die boven in de 'grote keuken' werden gebakken. Ze lagen keurig gerangschikt op een grote, roestvrijstalen schaal afgedekt met een witte doek. Op de afgesloten stenen trap gleed ik onderuit en met donderend geraas kletterde de schaal naar beneden. Ik krabbelde overeind, legde de crêpes weer netjes op de schaal en vervolgde een beetje hinkend mijn weg naar De Put, waar ze later gewoon uitgeserveerd werden. Een ander incident gebeurde toen ik iets moest halen uit de koelcel en daar per ongeluk in een emmer met soep, een consommé petite marmite, ging staan. Terug in de keuken biechtte ik het schuldbewust op. Waarop souschef Smets koeltjes reageerde: 'Jammer van je schoen.' Of de soep ooit nog is opgediend, weet ik niet. Ik heb er zo mijn gedachten over.

De keukenbrigade van het Strandhotel met derde van links Pierre Smets.

Zeeuwse spaghetti

Kreukels zoeken vond ik een spannend avontuur. Samen met mijn pa ging ik met een emmertje op het fietsje vanuit Vlissingen naar de Ritthemse dijk.

Daar zochten we bij laag water tussen de stenen naar deze zee-slakken. We vonden ze het liefst zo dicht mogelijk bij de waterlijn, zodat ze niet al te lang op het droge hadden 'gelegen'. Bij het oude haventje, de Rattekaai, bij Rilland aan de Oesterdam, gingen we wel eens zeekraal en lamsoor snijden. Dat was echt een uitje. En je kon het daarna lekker opeten. Dat kan nog steeds, want met kreukels en zeekraal kun je een heerlijke pasta maken. Bij Resto Van Harte werken we met een minimaal budget en proberen we toch elke keer weer een heerlijk maal op tafel te zetten voor onze gasten. Zoals spaghetti met kreukels en zeekraal.

Ingrediënten (voor 2 personen):

350 gr kreukels (kan ook met kokkels of mossels)
Paar takjes peterselie/selderij/tijm; 1 uitje/sjalotje; 100 gr zeekraal; 150 gr spaghetti; Teentje knoflook; Glas witte wijn

Bereiding:

Spoel de kreukels een paar keer goed schoon. Laat ze eventueel een uurtje in zout water 'spugen'. Leg op de bodem van de pan wat selderij/peterselie/tijm, doe de kreukels hier bovenop, scheutjes witte wijn erbij en wat peper. Breng ze met het deksel op de pan aan de kook en laat ze 10 minuten zachtjes koken. Haal de pan van het vuur en laat ze in dit kookvocht afkoelen zodat de smaken er goed in trekken. Afgieten en de slakjes uit de schelp halen met een naald. Vergeet niet het 'dekseltje' te verwijderen. Kook de pasta zoals op de verpakking staat. Verhit een beetje (olijf) olie in een wok, voeg de knoflook, het fijn gesneden uitje en de zeekraal toe en bak dit 2 minuten. Voeg de kreukels erbij en blus af met de witte wijn. Pasta afgieten en direct in de pan toevoegen en alles goed door elkaar mengen. Breng op smaak met wat peper. Een glas koude witte wijn erbij en eventueel wat stokbrood met kruiden/zeezoutboter. Eet smakelijk!

Cor de Jonge is eigenaar van TourdeZeeland.nl en kok van Resto Van Harte, partner in het project Samen Sterk voor Zeeuwse Senioren.

Behalve zwarte bessen in met name Borsele, werden in Zeeland ook andere bessensoorten geplukt, zoals rode bessen en kruisbessen, die stekelbeiers werden genoemd door de grote doornen aan de struiken. Op deze foto uit 1963 plukken meisjes in Koudekerke bessen. Foto: Jacqueline Midavaine

Pijnlijke nagels van de zwarte beiers

Pijnlijke en soms kapotte nagels hield je er aan over. Het plukken van zwarte bessen (zwarte beiers) in Zuid-Beveland was voor de schooljeugd een ideaal vakantiebaantje. De boeren vroegen niet naar je leeftijd en als je keurig je werk deed, kreeg je ook netjes betaald. Nu ja, netjes: het was een fooitje van hooguit drie rijksdaalders tot een tientje per dag. Afhankelijk van hoe veel je plukte.

door Peter de Jonge

De gemeente Borsele is nog altijd hét zwarte-bessen-gebied van Nederland. Vruchtbare Zeeuwse klei, veel zonuren en

weinig nachtvorst zorgen er voor de ideale omstandigheden. Maar liefst 75 procent van de totale oogst komt er vandaan, dus zonder Borsele zou Hero Cassis de deuren wel kunnen sluiten.

In de jaren zestig van de vorige eeuw moesten de bessen handmatig worden geplukt en anders dan bij rode bessen waren de takjes die je met je nagels moest doorknippen hard en stug. Het moest wel voorzichtig gebeuren, want als je de bessen tot druk kneep waren ze niets meer waard.

Gesnapt
Wat je plukte ging in lichte houten kistjes, die je liet wegen zodra ze vol waren. Natuurlijk deden we stiekem wel eens wat kluiten slik op de bodem, waardoor de kist sneller tot de rand toe gevuld was en extra gewicht had. Er was altijd de kans om

gesnapt te worden, want de boer ging even met zijn vingers door de oogst om te kijken of ze niet te nat waren. En als hij grond tegenkwam kreeg je er van langs. Tientallen jongeren werkten in rijen naast elkaar. Wij gingen wel eens met een clubje klasgenoten van Walcheren naar Nieuwdorp.

Nieuwdorp is nog altijd het centrum van de zwarte bessen. Boonman's Wijnmakerij maakt sinds 1993 uit die zwarte bessen niet alleen eigen jam en bessensap, maar ook wijn. Die smaakt volgens kenners een beetje naar port. Tegenwoordig wordt een bes-oogstmachine gebruikt die over de struiken heen rijdt en de bessen er met behulp van kloppers vanaf schudt. En daarna tot heerlijks verwerkt, want behalve sap, jam en wijn kun je ook pastilles kopen: Zwarte Beiers. Klinkt lekker Zeeuws.

Rottige dahlia's

tuin rondom het huis heeft een Engels karakter. Indertijd waren er een boomgaard en moestuin, maar ook een grote bloementuin. In de zomer stonden er veel dahlia's en de 'hereboer' dacht Gerrit een plezier te doen door hem die bloemen te laten verkopen.

Van krantenjongen tot miljonair

Voordat met een echte baan het grote geld binnenstroomde heb ik tijdens vakanties van school en universiteit steeds bijgebund. Het begon zo rond mijn elfde toen ik tijdens de zomervakantie van een oudere broer zijn lucratieve krantenwijk een maand liep. Het ging om twintig abonnees van het NRC/Handelsblad waarmee ik in de middag een uur zoet was. Ik verdiende er het enorme weekloon van twintig gulden mee.

door Peter Blom

Mijn geld kreeg ik in een klein doorzichtig papieren zakje waarin vier biljetten van vijf zaten. Na vier weken had ik een fortuin en trakteerde ik mezelf op schuimblokken en salmiaklollies bij de snoepwinkel om de hoek en mijn moeder en zus op een middagje naar de Cineac. Het was de eerste keer dat ik de Sound of Music zag.

Vakkenvuller
Later werd ik vakkenvuller bij de plaatselijke grootgrutter. Eerst voor de stellingen waar de melk en boter stonden maar al snel maakte ik carrière en kreeg ik het snoep-, chocolade- en koekschap onder mijn beheer. Af en toe waren er doosjes rum-bonen gescheurd en moest ik ze afrijzen, maar niet voordat ik zo'n ietwat gebutste gesuikerde lekkernij achter mijn kiezen had gestoken.

Mijn gebit was in die periode zodanig verrot dat ik tijdens de zomer toen ik net in Amsterdam studeerde de moed verzamelde naar de tandarts te gaan. Om

de rekening te betalen nam ik een zomerbaantje bij de gereformeerde thuiszorg. Ik fietste de hele stad door van adres naar adres en poetste en schrobde me een weg door de zoi in villa's in Oud-Zuid en kamers drie hoog achter in de Jordaan. Ieder huis had wel een luchtje.

Whiskas
Bij een zonderlinge man die op een kleine etage met dertig katten samenwoonde kwam de walm van Whiskas me tegemoet. Op zijn fornuis stond in een grote ketel dat goedje lekker te pruttelen, klaar om aan z'n poezen te voeren. Voor zichzelf had hij een zelfde brei in een soepkom waarin de lepel recht op stond.

Bij een deftig oud stel in een donker huis met dito tuin kreeg ik de opdracht hun Perzische tapijten zo te stofzuigen dat de kwastjes één kant op wezen. Ik was nog jong en lenig en als een witte tornado vloog ik door hun vergane glorie. Ik had nog tijd over en stelde voor wat struikgewas in hun tuin weg te hakken zodat het in hun salon wat lichter oogde. Daar kwam ik snel van terug toen ik struikelde over een dooie rat.

Ik wilde deze ouwetjes niet met dat lijk laten zitten en met de moed der wanhoop heb ik het kreng in de vuilnisbak gemikt. Ze waren me dankbaar dat ik in korte tijd ze van vuil en ongedierte had verlost en verbaasden zich erover dat hun eigen poetsvrouw maar een kamer per keer deed. Toen ik mijn loonzakje ophaalde kreeg ik van de betaalmeester de tip om als tijdelijke kracht niet zo hard te werken, anders viel het zo op als de vaste schoonmakers weer terug waren van vakantie.

Krantenjongen. | Foto bewerkt met ChatGPT

bij iedereen aanbellen. Maar niet iedereen was bereid te kopen. Goede leer voor de volgende keer. Hij leerde zijn klanten kennen. En elke keer was hij uitverkocht. Wat hij met het geld gedaan heeft? „Ik weet het niet meer“, is het antwoord, „Volgens mij aan mijn moeder gegeven...Ik weet nog wel dat het een rotbaantje was!“

Wat weet u er nog van?

Zeeuws Weerzien in België

Proficiat met jullie mooie krant Zeeuws Weerzien. Altijd leuk om te lezen. Veel gelijkenissen met onze jeugd hier in de Westhoek. Zopas ook het nieuwste nummer gelezen met dieren als thema. Niet te geloven hoeveel herinneringen er nog te vinden zijn ergens in een fotoalbum, een blikken doos, een map, in een koffer.... Met beste groeten, Roger en Frieda Benauwt-Gunst, Poperinge (België)

Van kriel tot bonken

In 1948 had ik het geluk dat ik via de voetbal bevriend was met één van de zonen van tuinder Kesteloo in Koudekerke. Die kon in de zomermaanden wel wat extra hulp gebruiken. In juli begon ik met aardappelen rooien. Alles werd handmatig geoogst met behulp van een riekje en gesorteerd naar grootte: kriel - drieling - grote en bonken. Daar waren we met het totale personeel zo'n tien dagen zoet mee. Het vrijgekomen land werd klaargemaakt voor met name bloem-, savooie- en boerenkool en prei. Alles werd handmatig gepoot. We werkten in die tijd 10 uur per dag à raison van 25 cent per uur. Een riks per dag. Op veilingdagen begonnen we al om 5 uur 's morgens en dat leverde wat extra's op. De producten werden met paard en wagen naar de veiling bij het station in Middelburg gebracht, later naar de Rijnstraat. Met het verdiende loon sprong ik zuinig om: een klein deel om wat sportaccessoires aan te schaffen, maar het merendeel verdween naar de plaatselijke Coöperatieve Raiffeisenbank.

Jan Wisse, Ritthem

Vlak na de oorlog

Eens in de maand houden wij een levensbeschouwelijke gesprekskring in Hof 't Seijs in Middelburg. Zeeuws Weerzien is daar welbekend. We bespraken het themanummer 'Vakantie' uit 2024. Mooie herinneringen werden gedeeld. Vakantie bestond kort na de oorlog uit een enkel dagje uit of logeerpartijen bij familie. Er was gewoon heel weinig, je deed het met wat er was. Zoals een deelnemer aangaf: „Toen was het leven eenvoudig en waren we allemaal gelijk.“ Iemand's moeder was nog nooit in de zee geweest, als Zeeuwse! Zij leende het wollen badpak van haar man en vond de zee 'best lekker'. Het was heel preuts. Omkleeden deed je achter je handdoekje, dat ook nog openwaide. Maar ook ingrijpende oorlogsverhalen kwamen op. Met z'n achten op één kamer met drie bedden, omdat de rest van het huis was gevorderd. Onderduikers op zolder. De inundatie. Al met al een bijzondere ochtend samen. Dank jullie wel, Zeeuws Weerzien!
Joep de Valk, Middelburg

Meehelpen op het land

Als boerendochter hoefde je niet te zoeken naar een vakantiebaantje. Meehelpen op het land was vanzelfsprekend. Mijn eerste verdienste was vijf gulden voor het uitdunnen van een lapje mangels. Ook hielpen we bij het onkruid wieden op het land. Bij mooi weer kon het zijn dat we in bikini op het land stonden, want we wilden ook nog wel een beetje bruin worden natuurlijk! Onze uren hielden we netjes bij. Van het verdiende geld konden we dan op fietsvakantie.

Mineke Biersens, Meliskerke

„Hier sta ik zelf achter de kist, 'de plantjuun angstmatig oogste'. De kinderen hielpen in de vakantie gewoon mee. In het midden mijn zoon, rechts van hem een neef. De foto is gemaakt op de ouderlijke boerderij van mijn moeder in Ouwerkerk, nu in het bezit van mijn jongere broer.“

Johan Flikweert, Ouwerkerk

Proost met zwarte bessen

In de zomer van 1955 ging ik als 17-jarige met enkele schoolvrienden zwarte bessen trekken bij boer Mesu op de Nieuwlandseweg bij Middelburg. Daar was ook Tiny Parent met haar vriendinnen aan het plukken. Ze was 15 en we kenden elkaar niet, maar de vonk sloeg over en even later was het 'aan'. Zes jaar later trouwden we en dat is dit jaar al 65 jaar geleden. Dan gaan we toosten met een 'bubbel' van zwarte bessenlikeur.

Frans en Tiny Dieleman, Goes (rechts op de foto)

Wilt u reageren op een artikel uit deze krant? Stuur uw reactie van maximaal 150 woorden , bij voorkeur met foto, naar redactie@zeeuwsweerzien.nl of Postbus 33, 4350 AA Veere. De redactie behoudt zich het recht voor om uw inzending in te korten of te redigeren.

Liever terug naar de schoolbanken

In de vakantie plukte ik rode bessen en frambozen. Je werkte steeds met twee mensen aan een struik en moest gelijk opgaan met je 'maatje' aan de andere kant. Het ging in een rap tempo, want tijd is geld, ook in die jaren. Ieder vol kistje werd gewogen, want er moest natuurlijk wel het juiste gewicht in zitten. Ik geloof dat ik werd betaald per kistje. Het was fijn om een zakcentje te verdienen, maar toch was ik blij toen ik na de vakantie weer naar school kon. Ik was niet gewend aan hele dagen lichamelijke arbeid en verlangde zowaar terug naar de schoolbanken. Het jaar daarop kregen mijn oudste zus en ik een vakantiebaantje bij de ABN-bank op de Grote Markt in Goes. Ik verheugde me erop, maar toen bleek dat we een groot deel van onze tijd in het archief in de kelder zonder daglicht moesten doorbrengen, verdween mijn enthousiasme. We moesten documenten waarvan de bewaartermijn was verstreken, met de hand kapotscheuren, een tijdrovend en saai karwei. Ik had me iets anders voorgesteld van deze vakantiebaan. Gelukkig mocht ik ook af en toe wat andere klusjes doen zoals geld tellen en bellen naar andere filialen om een goedkeuring voor een constante uitbetaling aan te vragen.
Marga de Pundert, Goes

Op tijd voor het ontbijt

Als 16-jarige had ik een vakantiebaantje in een pension in Domburg. 's Morgens zorgde ik voor het ontbijt en 's avonds bracht ik het diner naar de gasten. Ik leerde met de andere meisjes van de bediening in een schuur in de buurt van het pension. Op een vrije avond besloten we naar Knokke te gaan, lopend over het strand. Bij het Zwin was een soort inham en daar liepen we doorheen. Het werd een gezellige avond met veel dansplezier. Toen we terugliepen ontdekten we dat de inham door het opkomende water een zee met veel stroming was geworden. Zwemmen was te gevaarlijk, dus we moesten omlopen. We waren nog net op tijd om het ontbijt voor de gasten klaar te zetten.
Annie Nonnekens - de Putter, Aagtekerke

Bonen trekken

In de eerste helft van de jaren '70 woonden wij aan de rand van het stadje Tholen. Verderop verbouwde een boer sperziebonen. In de zomervakantie werden deze geoogst. Wij hielpen dan mee, evenals veel andere Thoolse kinderen. De verdiensten waren karig; één rijksdaalder per kist. Omdat ik niet zo snel plukte, viel dit een beetje tegen. Eén voordeel: na afloop mocht je een maaltje bonen mee naar huis nemen!
Hans van der Stel, Maastricht

Hard werken voor weinig

Als vijftienjarige wilde ik ook een vakantiebaantje, net als de andere meisjes in mijn klas. Maar helpen in de kantine op camping Napoleonhoeve in Breskens, zoals mijn vriendin deed, mocht niet. Nette meisjes werkten niet in de horeca, aldus mijn ouders en daarom regelde mijn vader een 'passender' functie bij Ter Poorte en Der Boede in Koudekerke. Het werk bestond uit meewerken op zaal. De eerste dag moest ik mensen aankleden. Toen vonden ze me zo handig dat ik de rest van de dagen mensen mocht wassen, aankleden, op de po zetten en eten geven. En dat terwijl ik niets over dementie wist. Het was hard werken voor weinig. Als vakantie-hulp kreeg je geen uniform. Ik droeg een zomerjurk met een hartjesschort zoals vroeger de verpleging droeg. Mijn moeder had deze schorten nog van het begin van haar trouwen in 1948. Die mocht ik afdragen. Later begreep ik dat ze best blij waren met mij als vakantiekracht. Ik was niet te beroerd om de handen uit de mouwen te steken en wist wat huishoudelijk werk was. Na drie weken buffelen had ik honderd gulden verdiend. Net genoeg voor m'n eerste, eigen transistorradio. Daar was ik trots op.
Riet Meerkerk-Wagenvoort, Zierikzee

Flink aanpakken

Tijdens de naoorlogse jaren had ik als tiener een vakantiebaantje in de akkerbouw. We werden met een groepje jongeren opgehaald en in een vrachtauto naar een aardappelakker gebracht, ergens in de buurt van het toen nog niet zo uitgebreide Terneuzen. De aardappels werden geoogst met een door paarden getrokken rooi. Onze taak was om ze op te rapen, in manden te doen en vervolgens in grote jutezakken. Geloof me, dat was flink aanpakken. Maar het loonde de moeite, want elke zaterdag kregen we handje contantje 5 gulden per gewerkte dag. In die tijd was dat een flink bedrag. De laatste aardappelakker waar ik heb gewerkt, was aan westzijde van de Otheense Kreek, toen een uitgebreid agrarisch gebied. Nu is het een populair wandelgebied, waar ik zo af en toe als negentigplusser al mijmerend nog eens rondloop.
Cor Boetje, Terneuzen

Helaas kunnen wij niet alle reacties plaatsen. Wij bewaren uw inzending wel, ter inspiratie voor toekomstige edities. Op onze website treft u ook herinneringen van lezers:
www.zeeuwsweerzien.nl onder het tabblad 'van lezers'.

Veel leesplezier!

Samen lezen en herinneren

Uitnodiging

Wat weet u er nog van?

Aardappels rapen op het veld, bessen plukken, bonen lezen, helpen achter de kassa, een eerste krantenwijk... De herinneringen aan ons eerste vakantiebaantje zijn legio. Vaak was het arbeid die lichamelijk nogal wat van je vroeg. Aanpoten dus! Wat deed u met die eerste zuurverdiende centen? Wij horen uw verhalen graag!

Geef u op voor een bijeenkomst

Kom langs op één van de locaties verspreid over Zeeland. Vrijwilligers van Zeeuws Weerzien zijn aanwezig om u welkom te heten met een kopje koffie of thee. Zij gaan graag met u in gesprek over het thema van deze krant. Uw herinneringen vormen een goede aanvulling op de Zeeuwse verhalen die wij verzamelen.

Toegang

De toegang is gratis. Neem gerust een kennis of buurman/buurvrouw mee. Op sommige locaties vragen wij een vrijwillige bijdrage voor een kopje koffie of thee.

Aanmelden

U bent altijd welkom, dus kom gezellig langs. Heeft u vragen, neem dan contact op met Rina Cevaai via leesteam@zeeuwsweerzien.nl.

Kijk op www.zeeuwsweerzien.nl/leesteam voor actuele informatie en (nieuwe) bijeenkomsten bij u in de buurt.

De eerste bijeenkomst in Ontmoetingscentrum Brouwershof in Domburg was een groot succes. | Foto: Mieke Looise

Zeeuws Weerzien komt naar u toe

Samen praten over vroeger: dat zorgt voor betekenisvolle ontmoetingen.

Herkenbare verhalen om met elkaar te delen. Op diverse plekken verspreid over Zeeland gaan vrijwilligers van Zeeuws Weerzien in gesprek met ouderen over hun herinneringen aan het thema van onze krant. Dat zijn gezellige bijeenkomsten, waarbij ook een serieus gesprek niet uit de weg wordt gegaan.

sten, waarbij ook een serieus gesprek niet uit de weg wordt gegaan.

We zijn op een aantal nieuwe plekken gestart, waaronder Brouwershof in Domburg, Vrouwensoos Cederhof in Kapelle, Zuss & Coffee in Koudekerke en Hof Mondriaan in Middelburg. Kom ook eens langs op een locatie bij u in de buurt. Wij horen uw verhalen graag.

Stem op Zeeuws Weerzien tijdens RABO ClubSupport 2026

Het klinkt nog ver weg, maar van 7 t/m 29 september kunnen leden van Rabobank stemmen op hun favoriete club of organisatie tijdens de landelijke Rabo ClubSupport.

Bent u lid/klant van de Rabobank? Dan mag u meebeslissen welke maatschappelijke initiatieven geld ontvangen van Rabobank ter ondersteuning van hun activiteiten.

Stem op Zeeuws Weerzien en vraag uw familie, burens en vrienden dit ook te doen! Hiermee ondersteunt u de inzet van de ruim 60 vrijwilligers van Zeeuws Weerzien. Samen zorgen wij ervoor dat wij Zeeuws Weerzien gratis kunnen blijven verspreiden.

NB: Zeeuws Weerzien staat helemaal onderaan het opgaveformulier op de website van Rabobank. Even scrollen dus op 7 september!

Uw steun is onmisbaar

Ruim 60 vrijwilligers zijn met hart en ziel betrokken bij de samenstelling van deze krant en de organisatie van de leesbijeenkomsten.

Om de krant gratis te kunnen blijven aanbieden, zijn wij afhankelijk van sponsors en donaties. U kunt ons op twee manieren steunen: door middel van het plaatsen van een advertentie in de krant (neem contact op via adverteren@zeeuwsweerzien.nl voor de diverse mogelijkheden) of door middel van een donatie via **IBAN NL37 RABO 0336 2762 73** t.n.v. Stichting Zeeuws Weerzien. Uw gift wordt volledig ingezet voor de vormgeving, productie en verspreiding van de krant. Zeeuws Weerzien is ANBI genoteerd – uw gift is aftrekbaar van de belasting. Bent u jarig of heeft u iets anders te vieren? Vraag uw visite in plaats van cadeaus een bijdrage voor onze krant. Wij zijn blij met ieder bedrag! Want zoals we vroeger al wisten: alle kleine beetjes helpen. Namens het hele team 'DANKUWEL' voor uw gewaardeerde hulp.

Onze vrijwilligers ontmoeten u graag in:

ZEEUWS-VLAANDEREN

Gemeenschapshuis De Warande
Wilhelminastaad 43, 4564 AD St. Jansteen
Donderdag 15 oktober, aanvang 14.30 uur

Buurthuis de Triangel
Korte Kerkstraat 26, 4531 CL Terneuzen
Donderdag 27 augustus, aanvang 13.30 uur

ZUID-BEVELAND

SVRZ Erasmuspark
Troelstralaan 160, 4463 XZ Goes
Vrijdag 11 september, aanvang 14.15 uur

Villa Ter Weel
Joannaplantsoen 1, 4462 AV Goes
Donderdag 20 augustus, aanvang 14.00 uur

De Vroone Kapelle
C.D. Vereeckestraat 74, 4421 CE Kapelle
Woensdag 23 september, aanvang 15.00 uur

Bibliotheek Kapelle
Vroonlandseweg 49, 4421 BW Kapelle
Donderdag 27 augustus, aanvang 15.00 uur

Cederhof (Mannensoos)
Cederlaan 9, 4421 BZ Kapelle
Donderdag 13 augustus, aanvang 10.00 uur

Cederhof (Vrouwensoos)
Cederlaan 9, 4421 BZ Kapelle
Dinsdag 11 augustus, aanvang 10.00 uur

Cederhof DB
Cederlaan 9, 4421 BZ Kapelle
Donderdag 10 september, aanvang 13.30 uur

De Inloop Hoornbeekcollege
van Dusseldorpstraat 45, 4461 LT Goes
Donderdag 24 september, aanvang 14.00 uur

NOORD-BEVELAND

Stichting Ouderenzorg Noord-Beveland - Amaliahof
Eduard Flipselaan 1, 4491 GS Wissenkerke
Vrijdag 4 september, aanvang 14.00 uur

SCHOUWEN-DUIVELAND

Bibliotheek Zierikzee
Hatfieldpark 1, 4301 XC Zierikzee
Vrijdag 25 september, aanvang 15.00 uur

Museum de Burghse Schoole
Kerkstraat 3, 4328 KH Burgh Haamstede
Vrijdag 4 september, aanvang 14.00 uur

WALCHEREN

Bie de Buren
Markt 15, 4341 EM Arnemuiden
Donderdag 17 september, aanvang 14.00 uur

Ontmoetingscentrum Brouwershof
Aanloop 1, 4357 HK Domburg
Woensdag 9 september, aanvang 11.00 uur

Zuss&Coffee
Brouwerijstraat 3, 4371 EJ Koudekerke
eind okt./begin nov.: check onze website!

'Breigroep', 't Gasthuis
Noordpoortplein 2, 4331 RN Middelburg
Donderdag 3 september, aanvang 10.30 uur

ZB Bibliotheek van Zeeland
Kousteensedijk 7, 4331 JE Middelburg
Woensdag 22 juli, aanvang 14.00 uur
Dinsdag 18 augustus, aanvang 14.00 uur
Woensdag 23 september, aanvang 14.00 uur
Dinsdag 20 oktober, aanvang 14.00 uur

Inloop Koffiemorgen Het Palet
J. van Reigersbergstr. 24336 EL Middelburg
Woensdag 9 september, aanvang 10.00 uur

Hof Mondriaan
Vrijlandstraat 28, 4337 EG Middelburg
Woensdag 19 augustus, aanvang 14.30 uur

Hof Ter Veste
Hof Ter Veste 1, 4333 HJ Middelburg
Donderdag 3 september, aanvang 14.00 uur

Dorpshuis Ons Dorpsleven Theater De Verwachting
Dorpsstraat 22-24, 4389 TP Ritthem
Dinsdag 1 september, aanvang 14.30 uur

Korenmaat
Kerkstraat 6, 4351 AK Veere
Vrijdag 31 juli, aanvang 14.00 uur
Vrijdag 25 september, aanvang 14.00 uur

Bibliotheek Vlissingen
Spuikomweg 7 4381 LZ Vlissingen
Dinsdag 15 september, aanvang 14.00 uur

SVRZ De Kreek
Krekepad 37, 4361 JJ Westkapelle
raadpleeg de website www.ZeeuwsWeerzien.nl